

Chr. Ernst Christensen: Det foreliggende Lovforslag indeholder Tillæg til og Ændringer i Lov Nr. 81 af 29. Marts 1924 og Lov Nr. 149 af 1. Juli 1927 om Oprettelse af Husmandsbrug, og det tilsigter en særlig Form for Udstykning i tyndt befolkede Egne af Landet. Der er hermed særlig tænkt paa de tyndt befolkede Egne i Sønderjylland. Sønderjylland er meget tyndt befolket. Medens der bor 132 Mennesker pr. km² paa Øerne, 76 i hele Riget, 50 i Nørrejylland, bor der i Sønderjylland kun 31 pr. km² og i Tønder Amt kun 26, nøjagtig halvt saa mange som i det forholdsvis tyndt befolkede Nordjylland.

Sønderjylland har jo sin egen Historie, saaledes som ogsaa den højtærede Landbrugsminister bemærkede, og der er mange baade nærliggende og fjernliggende Forhold, der har medvirket hertil. Sønderjylland har i Aarenes Løb været udsat for store Katastrofer, større end nogen anden Del af Riget, og det har gjort, at Befolkningstallet faktisk har staaet stille dernede. Der var den sorte Død, der ved Aaret 1350 affolkede Landet. Der var Krigene fra Christian den Fjerde til Frederik den Fjerde i Hundredeaaret fra 1626 til 1720 og de deraf følgende Ulykker, da alle Europas vilde Horder brød ind over Hertugdømmernes Grænser og efterlod en Ørken og en decimeret Befolkning. Det var Eftervirkningerne fra Svenskekrigene, Skatterestancerne og de øde Gaardes Periode, der var medvirkende hertil. Fra den nyere Tid har vi den stærke Udvandring efter 1864, da Folk i Titusindvis forlod Landet og søgte mod Nord til det gamle Land eller drog til den nye Verden, og endelig til Slutning Verdenskrigen, der har kostet os flere Tusind Mennesker. Udviklingslinien i de sidste 60 Aar kan kendetegnes ved, at medens Befolkningen i Ribe og Ringkøbing Amter tiltog med 80 pCt., saa aftog den i Tønder Amt i samme Tid med 4 pCt.

Den samme Udvikling, som jeg her har skitseret med Hensyn til Befolkningstallet, gør sig ogsaa gældende med Hensyn til Antallet af Landbrug, større eller mindre. Bondebrugene har været de bærende i Hertugdømmernes Landboforfatning. Vi kan følge deres Historie langt tilbage. Antallet af Plove androg ved Aaret 1535 og i den følgende Tid henved 12 000, men 300 Aar senere, ved 1840, var der kun 9 000 Plove, 9 000 Bondebrug i Sønderjylland. Altsaa i en Tid, da Opdyrkningen skred frem og alle Kulturmuligheder øgedes, da gik Brugenes Antal ned med $\frac{1}{4}$, med hele 3 000. Det er paa Grund af de allerede anførte

Katastrofer og ogsaa til Dels foraarsaget ved Adelsgodsernes Arrondering ved Magelæg og Inddragning af Bondegodset i stor Stil. Det var Frederik den Anden og Hertug Hans den Yngres Jordpolitik med Udkøb af den gamle Adel og Inddragning af hele Bondebyer. Og det var ogsaa en Følge af Udviklingen i den tyske Tid, der begunstigede Oprettelsen af større Gaarde uden nogen Grænse for Udstykningen, saa at ikke alene talrige Smaabrug, men ogsaa mange Bondebrug gik i Løbet og forsvandt, ligesom ogsaa de tyske Domænekøb gik i samme Retning: Oprettelse af større Brug. De 37 store Statsdomæner omfattede jo 13 000 Tdr. Land.

Som Følge af disse mangeartede Forhold har hele vor Landboudvikling været en anden, været forskellig fra Udviklingen i det gamle Land. Landet er meget tyndt befolket, og Ejendommene er alt for store, saa det er umuligt at sætte dem i Kultur, især ogsaa fordi Gaardene som Følge af daarlig Udskiftning bestaar af alt for mange og spredt beliggende Parceller. Der findes derfor i disse Egne store Arealer, der trænger til at blive udstykket og komme under Kultur. Der er meget langt mellem Byerne og alt for langt til Udmarkerne, og der er Plads til mange Mennesker dernede.

Udviklingen gaar da ogsaa nu i modsat Retning af før, idet man saa vidt muligt søger at afhænde den overflødige Jord. De store Domæners Udstykning skrider frem, der er i Aar oprettet over 50 Brug efter Loven af 4. Oktober 1919 og henved 20 Brug efter den gamle Lov, og der er efter Genforeningen oprettet i alt mellem 300 og 400 Brug dernede efter begge vore Husmandslove. En endnu stærkere Udvikling er dog ønsket fra mange Sider, og Landbrugsorganisationerne, baade Landboforeninger og Husmandsforeninger og Udstykningsforeninger, har meget anbefalet en stærkere Udstykning, dels for at lette de vanskelige økonomiske Forhold i Landbruget og dels for at skaffe en haardt tiltrængt Lettelse i Erhvervslivet og Beskæftigelsesforholdene ved de Bygearbejder, der vil blive en Følge af denne Lovs Vedtagelse og af de til den knyttede Foranstaltninger.

Denne Lov tilsigter altsaa Oprettelse af noget større Brug, end det er muligt efter de bestaaende Love, og jeg tror, at dette er ønskeligt, for at det rette Forhold mellem de forskellige Ejendomsklasser kan bibeholdes. Dette opnaas ved Oprettelse af saadanne mindre Gaardbrug, der ogsaa vil afgive de Læresteder, der er nødvendige for vor Landboudom. Det foreslaas nu,